Rekenkamer

Súdwest-
Fryslân

Jaarverslag 2021

Februari 2022

Rekenkamer

Súdwest-Fryslân

Jaarverslag 2021

Februari 2022

Rekenkamer Súdwest-Fryslân

- drs. J.H. (Jet) Lepage MPA (voorzitter)
- dr. M. S. (Marsha) de Vries (secretaris)
- dr. R.J. (Rick) Anderson (lid)

Contactgegevens

- Postadres: Postbus 10.000, 8600 HA Sneek
- E-mail: rekenkamer@gemeenteswf.nl
- Website: www.gemeenteswf.nl

1. Inleiding

De rekenkamer heeft in 2021 gestaag gewerkt aan een aantal rapporten, waarvan er twee in dit jaar zijn opgeleverd.

Begin van het jaar hebben wij meegedacht met de raad over de raadsenquête naar Empatec.

Hiernaast hebben wij via het Fries Platform contact gehouden met de andere Friese Rekenkamers en rekenkamercommissies.

Hoewel ook dit jaar bijna alle gesprekken en bijeenkomsten op afstand via videovergaderen plaatsvonden, hebben wij toch ons werk goed kunnen uitvoeren.

Wij kijken dan ook terug op een plezierige samenwerking met de raad, griffie, bestuur en ambtelijke organisatie.

2. TERUGBLIK OP DE ONDERZOEKEN

2.1 Fiscale Beheersing

Eind 2020 is het rapport gepresenteerd en op 14 januari besproken in de commissie Bestjoer en Finânsjes. Raadsleden zijn blij met het rapport en constateren met tevredenheid dat het college de aanbevelingen overneemt. Wel wordt opgemerkt dat er voldoende aandacht moet zijn voor de fiscale risico's, met name bij de werkkostenregeling.
De portefeuillehouder wil een integrale risicoanalyse uitvoeren, zoals ook is aanbevolen. De wethouder zegt toe dat voor 17 december wordt gerapporteerd wat het college met de aanbevelingen heeft gedaan.

Het raadsvoorstel is aangenomen in de raadsvergadering van 28 januari:

Besluit:

1. kennis te nemen van de conclusies en aanbevelingen zoals verwoord in het rapport 'Onderzoek Fiscale Beheersing'
2. het college opdracht te geven om de onder punt 1 genoemde aanbevelingen uit te voeren
3. het college opdracht te geven om vóór 17 december 2021 de uitvoering van het onder besluitpunt 2 gestelde te evalueren en hierover te rapporteren.

De rekenkamer heeft geen evaluatie of rapportage kunnen vinden. In de bestuursrapportage november/december 2021 wordt geen melding hiervan gemaakt.

2.2 Woonbeleid

Doel van dit rekenkameronderzoek was om inzichtelijk te maken op welke wijze de gemeente Súdwest-Fryslân in de woonbehoefte van haar inwoners voorziet en in hoeverre en op welke wijze zij daarmee inspeelt op de (toekomstige) ontwikkelingen daarin. Hiervoor worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

1. Hoe zijn de gestelde doelen in het woonbeleid geoperationaliseerd?
2. Welke maatregelen worden ingezet om de doelstellingen te bereiken?
3. In hoeverre heeft de gemeente zicht op de verwachte en gerealiseerde effectiviteit van de maatregelen?
4. Op welke wijze wordt over (de effectiviteit van) het woonbeleid gerapporteerd aan de raad?

Gezien de aandacht die daarvoor wordt gevraagd in de verschillende (beleids-)documenten en de expliciete vraag van de gemeenteraad richt de rekenkamer zich in dit onderzoek in het bijzonder op de wijze waarop in de woonbehoefte wordt voorzien van:

1. Inwoners met een zorgbehoefte
2. Inwoners met de laagste inkomens

Op 1 december is het rapport gepresenteerd voor de raadsleden via MS-TEAMS.

Woonbeleid in Súdwest-Fryslân

Het onderzoek

Doel

Inzicht in de wijze waarop de gemeente Súdwest-Fryslân voorziet in de (ontwikkelingen in de) woonbehoeften van haar inwoners

Focus

- Inwoners met een zorgbehoefte
- Inwoners met de laagste inkomens (sociale huur)

Conclusies

Onderwerpen staan hoog op de (woon)agenda, zijn volop in ontwikkeling en worden (deels) in samenhang opgepakt

Onderbouwd beeld van de woonbehoeften en -opgaven, concretisering is een aandachtspunt

Goede samenwerking gemeente en partners, wederzijdse verwachtingen lopen deels uiteen

Gemeenteraad betrokken en actief geïnformeerd, informatievoorziening wat fragmentarisch

Aanbevelingen

Van opgaven naar concrete doelen met oog voor haalbaarheid, meetbaarheid, flexibiliteit en integraliteit

Monitoring van onderliggende doelen

Duidelijkheid voor partners en gemeenteraad door borging rol, inspanningen en inzet middelen in prestatieafspraken

Vertaalslag van doelen naar te verwachten effecten, tijdspad en verdeling van rollen, taken en middelen

Gesprek over rollen, taken en verantwoordelijkheden met partners

Rekenkamer Súdwest-Fryslân, 12 november 2021

Sommige raadsleden vinden het jammer dat het rapport geen versnellingsmogelijkheden aangeeft voor het woonbeleid. Dat de vertaalslag moet nog worden gemaakt naar concrete beleidsdoelstellingen herkennen de raadsleden en het college. Jammer vindt men dat de rekenkamer niet zelf al handvatten geeft voor deze vertaalslag.

In de raad van 23 december is als volgt hierover besloten:

1. Kennis te nemen van de conclusies en aanbevelingen zoals verwoord in het rapport 'Woonbeleid in Súdwest-Fryslân';
2. Het college opdracht te geven om de genoemde aanbevelingen in het rapport 'Woonbeleid in Súdwest-Fryslân' uit te voeren;
3. Het college opdracht te geven om voor 23 december 2022 te rapporteren over de uitvoering van het onder besluitpunt 2 gestelde.

2.3 Inhuur derden

De centrale vraag voor dit onderzoek luidde als volgt:

Voert de gemeente de inhuur van derden adequaat uit en is de verantwoording hierover aan de gemeenteraad toereikend?

O.a. de volgende conclusies zijn getrokken:
De inhuur van externen laat vanaf 2017 in absolute zin een daling zien. Ook als percentage van de totale personele lasten daalt de inhuur vanaf dat jaar. De gemeente lag in 2017 nog boven het landelijk gemiddelde, maar vanaf 2018 ligt dit lager dan dit gemiddelde.
Geconcludeerd kan worden, dat binnen de gemeente een werkwijze is ontstaan, waarbij men binnen sommige MT's de afwegingen en beslissingen neemt met betrekking tot inhuur en waarbij men dan beziet in hoeverre de budgetten toereikend zijn en of men de vraag ook intern kan vervullen. In andere MT's gebeurt dit echter niet en wordt het besluit om tot inhuur over te gaan door de budgethouder genomen. Een daadwerkelijke sturing vanuit de directie is niet traceerbaar geconstateerd.
Een daadwerkelijke sturing vanuit de directie is niet traceerbaar geconstateerd. Er worden geen rapportages aan de directie met betrekking tot inhuur aangeboden.

Binnen het domein van seizoenswerk wordt conform de eerder vastgestelde procedure gehandeld: in 2019 en 2020 worden geen opdrachten verstrekt buiten de raamovereenkomsten en buiten WSW medewerkers.

De huidige praktijk laat zien, dat de verschillende MT's verschillend omgaan met de controle op inhuur.

Het werken met een flexibele schil levert een efficiencywinst van 50% op. Het betreft hier vaste medewerkers die flexibel ingezet kunnen worden bij bijvoorbeeld verschillende gebiedsteams. Als deze medewerkers ingehuurd zouden worden, zou de gemeente het dubbele moeten betalen voor deze capaciteit.

Geconcludeerd kan worden, dat het nieuwe beleid met betrekking tot inhuur in de vorm van een presentatie vrij abstract is geformuleerd en niet ingaat op de diverse taken, bevoegdheden en rollen van de diverse partijen.

Hierbij zijn o.a. de volgende aanbevelingen gegeven.

Aanbevolen wordt om een zo concreet mogelijk schema of stappenplan op te stellen, waarin concreet wordt aangegeven wie nu precies wat moet doen met betrekking tot inhuur. In dit schema zouden de diverse taken en rollen van de diverse actoren duidelijk moeten zijn beschreven.
Het verdient aanbeveling om bij de verdere vormgeving van het beleid expliciet in te gaan op de manier waarop de naleving van het beleid wordt gecontroleerd, hoe de rapportages vorm krijgen en hoe de contractregistratie zal plaatsvinden.

Het verdient aanbeveling om het gebruik van managementrapportages gemeentebreed in te voeren en deze rapportages ook te delen met de directie.

Het college kan in overweging worden gegeven om in iedere bestuursrapportage stil te staan bij de inhuur van externen, gelet op de bestuurlijke gevoeligheid.
Het zou in dit verband raadzaam zijn, om vooraf een duidelijke norm met betrekking tot inhuur te formuleren en deze norm ook goed te communiceren.

2.4 Ondernemersfonds

Op verzoek van de raad is de rekenkamer gestart met een onderzoek naar het ondernemersfonds. Al sinds de oprichting van het fonds wordt er verschillend gedacht over de noodzaak en de werking van een ondernemersfonds. Raadsleden zijn kritisch op het functioneren ervan.

De onderzoeksvraag luidt:

In hoeverre functioneert het ondernemersfonds in Súdwest-Fryslân vanaf 2019 zoals het is bedoeld en in welke mate heeft de gemeenteraad inzicht in het functioneren van het fonds en wat is de rol van de raad hierbij?

Het rapport zal in 2022 worden opgeleverd.

3. Overige activiteiten

Verschillende raadsleden hebben de rekenkamer gevraagd mee te denken over een onderzoek naar de situatie rond Empatec. De rekenkamer is in februari enkele malen in gesprek geweest hierover met raadsleden en fractievoorzitters. Uiteindelijk heeft de gemeenteraad besloten het instrument van een raadsenquête in te zetten, waardoor de rekenkamer aan dit thema niet meer heeft bijgedragen.

Op 25 maart heeft de rekenkamer (live) gesproken met de fractievoorzitters in het fractievoorzittersoverleg. Zoals gebruikelijk keken wij terug naar 2020 en wij keken vooruit naar 2021, waarbij mogelijke onderzoeksthema's zijn besproken, waaronder jeugdzorg.

Op 17 mei en op 13 december is het Fries Platform bijeengeweest (virtueel). In deze bijeenkomsten hebben de Friese rekenkamers en rekenkamercommissies ervaringen uitgewisseld, onderzoeksthema's verkend en mogelijke samenwerkingen besproken.

Ook dit jaar konden vanwege de coronapandemie een aantal evenementen helaas geen doorgang vinden. Zo heeft o.a. de Kring Noord van de NVRR zijn congressen dit jaar moeten afzeggen.

De rekenkamer is in vergadering bijeen geweest op 29 januari, 12 maart, 23 april, 10 juni, 27 augustus (themadag), 8 oktober en 3 december.

4. Financiële verantwoording

Door de pandemie en het thuiswerken zijn er nauwelijks catering- en reiskosten gemaakt, waardoor de totale vergaderkosten aanzienlijk lager uitvielen dan begroot.

Financiële Verantwoording 2021			**Realisatie**	**Begroting**
Vergaderkosten			5477	8.000
Cursussen			--	1.500
Onderzoekskosten totaal			34.386	33.250
	Empatec	*1.573*		
	Inhuur derden	*10.201*		
	Ondernemersfonds	*11.348*		
	Woonbeleid	*9.096*		
	Jeugdhulp	*2.168*		
Communicatiekosten			425	2.000
Inhuur externen			--	5.000
Overige kosten			384	2.448
Totaal			40.672	52.198